

Workshops

(Alle workshops worden in 2 rondes gegeven)

Workshop 1 Voorbij stoornisme: van weettaal naar zoektaal

Branko van Hulst, Maria Groen-Blokhuis, Bram de Ridder

Hij is een autist. Hen blijkt inderdaad ADHD te hebben. Zij heeft een borderline persoonlijkheidsstoornis. Wat zeggen deze zinnen eigenlijk? In deze workshop wordt stilgestaan bij taalgebruik rond psychisch lijden. Specifiek zal worden ingegaan op de betekenis, functies en risico's van classificatie en daarmee op het fenomeen stoornisme: het systematisch decontextualiseren van psychisch lijden door erover te denken en praten in termen van stoornissen van individuen. We kijken naar de gevolgen van stoornisme en het gebruik van 'vaststellende taal' (weettaal) voor de behandelpraktijk. In verschillende werkvormen gaan we aan de slag met de vraag: hoe kunnen we binnen de psychiatrie een meer zoekende taal ontwikkelen? Een taal die recht doet aan het individuele verhaal én aan de context van de problemen, maar ook een taal die recht doet aan het niet weten of het 'voorlopig weten'.

Maria Groen-Blokhuis is subafdelingshoofd van LUMC Curium en psychiater bij het JOT, een FACT team voor jongeren. Eerder promoveerde ze op onderzoek naar de genetische achtergrond van aandachtsproblemen bij kinderen. Samen met Branko van Hulst en Bram de Ridder schrijft ze over taal en psychiatrie.

Branko van Hulst werkt als kinder- en jeugdpsychiater en senior onderzoeker bij LUMC Curium. In een klein team helpt hij op de polikliniek gezinnen met kinderen met gestapelde en meervoudige problemen hun weg vinden naar herstel. Daarnaast onderzoekt hij in verschillende vormen en samenwerkingen de rol, impact en betekenis van psychiatrische classificatie in het jeugdveld.

Bram de Ridder is schrijver, psychiater en socioloog. Eerder verschenen van zijn hand de verhalenbundel 'Andere Kamers', de roman 'Een aangenaam zwaar hoofd' en diverse artikelen over psychiatrie. In 2025 verscheen zijn eerste non-fictie boek over taal en psychiatrie, getiteld 'Taal grijpt altijd in, op zoek naar woorden in de psychiatrie'.

Workshop 2 "De ervaring leert.. tja, wat eigenlijk?"

Roy Dings en Linde van Schuppen

Soms leer je iets uit ervaring dat je niet uit een boek had kunnen leren. Dat kun je ervaringskennis noemen. Maar wat voor soort kennis is dat eigenlijk? Is die alleen van toepassing op jou, of ook breder te trekken? Kun je die kennis zomaar communiceren? En welke rol heeft ervaringskennis idealiter in de klinische praktijk?

Tijdens deze workshop gaan we aan de slag met de intuïtie dat ‘de ervaring leert’. We gaan allereerst in gesprek over hoe ervaringen tot kennis kunnen leiden. Het kan daarbij gaan over ervaringen zoals het krijgen van een kind, maar ook aan het doormaken van een manische episode of verslaving. Wat leerde je zelf uit ervaring?

Vervolgens schetsen we een conceptueel kader dat behulpzaam kan zijn bij het nadenken over deze vragen. Ten slotte bespreken hoe waardevol de eigen ervaring (met ontwrichting en herstel) is voor de psychiater.

Roy Dings is postdoctoraal onderzoeker aan de Radboud Universiteit en het UMC Utrecht, en daarnaast coördinator van het Lemon Tree Interdisciplinair Centrum voor Psychiatrie, Psychotherapie en Filosofie van het AmsterdamUMC. Zijn onderzoek focust op twee vragen: wat is het effect van een psychische stoornis op 'wie iemand is', en wat is het effect van een psychische stoornis op 'wat iemand weet'? Deze laatste vraag haakt aan op het fenomeen ervaringskennis.

Linde van Schuppen is postdoctoraal onderzoeker aan het UMC Utrecht en de Radboud Universiteit. Ze is geïnteresseerd in verhalen over transformatieve ervaringen in de psychiatrie en daarbuiten. Momenteel onderzoekt ze wat die verhalen ons kunnen leren over de aard en waarde van ervaringskennis in de GGZ. Ze combineert daarbij methoden en inzichten uit de narratologie, cognitiewetenschappen en de filosofie.

Workshop 3 Meaning in Life (workshop in English)

Brian Ostafin

“Psychiatrists are asked to understand human suffering through biological, psychological, social and cultural perspectives. But what conception of the person allows these perspectives to fit together—and what conception of psychological health follows? This workshop uses meaning in life to explore these questions and to make some of psychiatry’s underlying philosophical assumptions more explicit.

Drawing on philosophy of mind, phenomenology and philosophy of medicine, we will consider humans as embodied, goal-directed sense-makers who must continually establish orientation within an uncertain world. From this perspective, psychological health is not simply the absence of symptoms, but includes the capacity to sustain and revise a meaningful orientation while living with uncertainty.

Research on meaning in life will illustrate how coherence and valued goals may influence perceived uncertainty, anxiety, depressed affect and rumination. We will consider what this adds to psychotherapy and medication-based care, while also asking when meaning-making can become rigid, imposed or misleading. Through discussion and a brief experiential exercise, participants will explore how relating a difficult

experience to a valued future direction can alter how that experience is understood and felt.”

Brian Ostafin is an Associate Professor in the Department of Clinical Psychology and Experimental Psychopathology at the University of Groningen. He holds degrees in religious studies from the University of North Dakota and Harvard University, with a focus on the psychology of religion, and a PhD in clinical psychology from Boston University. His research examines how meaning in life, perceived uncertainty, mindfulness and motivational processes shape psychological distress, resilience and dysregulated behavior. He has conducted experimental and longitudinal research on meaning-making in relation to depression, anxiety, responses to adversity and addictive behavior. He is also co-editor of the *Handbook of Mindfulness and Self-Regulation: Theoretical, Cognitive Neuroscience, Social-Personality, and Clinical Perspectives*. His work brings empirical psychology into conversation with enduring questions about human nature, meaning, agency, and psychological flourishing.

Workshop 4 ‘De dialoog: denken doe je samen’

Linda Vis

Proef hoe je je eigen denken kunt slijpen door met de ander in dialoog te gaan.

Aan de hand van een stelling, voortkomend uit het programma, gaan we samen op onderzoek. We oefenen met vragen stellen én met onszelf laten bevragen, om werkelijk te begrijpen. Wat bedoelen we precies met de begrippen en concepten die we gebruiken? Welke aannames liggen daarin besloten? En wat gebeurt er als we die zorgvuldig ontrafelen?

De dialoog vraagt om nieuwsgierigheid naar de ander, de materie én naar onszelf. Om met je aandacht aanwezig te zijn. En ook om moed: om je denken open te stellen, twijfel toe te laten en je oordeel uit te stellen. Zo ontstaat ruimte om te ervaren hoe het denken van de ander jouw eigen denken verder kan brengen.

Linda Vis is gespreksleider moreel beraad, onder andere binnen de GGZ. Ze begeleidt teams bij het gezamenlijk onderzoeken van de veelkantigheid van een vraagstuk, zodat ruimte ontstaat voor nieuwe inzichten en gedeelde betekenis. Daarnaast is ze docent Beroepshouding & Ethische Reflectie aan De Haagse Hogeschool en begeleidt ze dialogen binnen verschillende burgerberaden.